

V teorii operačního umění dochází k rozsáhlým změnám. V dalším období bude nutné zohlednit nové podmínky a formy operací, rozpracovat obecné zásady pro operaci pozemních a vzdušných sil, sil územní obrany a logistiky a sladit operační umění AČR s obdobnými zásadami NATO.

V teorii vojenské strategie došlo k největším změnám. Je třeba je v nejbližších 1–2 letech dopracovat s důrazem na bezpečnostní rizika, bezpečnostním zájmům státu, disponibilním zdrojům a transformaci dostupných poznatků v této oblasti. Dále se věnovat rozpracování základní vojenské strategie jako nástroje pro výstavbu AČR a sladění vojenské strategie AČR s požadavky NATO.

Předpokládané výzkumné projekty:

Neexistence fungující výzkumné instituce specializované na teorii vojenského umění podvazuje výzkumné možnosti. Omezenou kapacitu mají vojenské vysoké školy, rovněž velmi omezeně lze využít pracovníků sekcí a úřadů GŠ a MO.

Jsou navrženy ve velmi obecné rovině tři výzkumné směry, pokrývající teorii vojenského umění a národní bezpečnostní strategii, která bezprostředně s teorií vojenského umění souvisí.

Trendové analýzy po stanovení směrů rozvoje průzkumných, řídicích a palebných systémů v oblasti vzdušných sil s důrazem na protivzdušnou obranu

Autor: Plk. doc. Ing. Karel Urbánek, CSc., VA Brno

Studie navazuje kritickým pohledem na vývoj vzdušných sil AČR v posledních letech a na základě analýzy koncepcí NATO, zejména USA i podle informací o ruské letecké technice a zbraňových systémech protivzdušné obrany předkládá základní trendy rozvoje studované problematiky. Pojem protivzdušná obrana se používá více u vzdušných sil, protiletadlová obrana u pozemních sil. Lze říci, že pojem protivzdušné obrany vyjadřuje obecnější přístup k řešení problematiky a jako takový zahrnuje procesy spojené s působením na vzdušné objekty. Smyčka, uzavřená průzkumem, řízením a palbou přes vzdušný objekt vyžaduje, aby byly zkoumány všechny komponenty, včetně vzdušného protivníka. Ten pak určuje směr rozvoje obranného systému. V první kapitole je zkoumaný problém také včleněn do obecnějšího rámce „vzdušná síla“ a „síla ve vzdušném prostoru“.

Současný stav:

Systém protivzdušné obrany přechází z období poznamenaného soustavnou reorganizací a snižování počtu techniky do období výstavby v rámci koaličních vztahů. Vzhledem k nákladům na budování tak složitého a náročného systému nelze škrtnout minulost a začínat znovu. Přinejmenším proto, že použitelné zdroje, vytvořené v minulosti mohou vytvářet výhodné podmínky pro efektivní využití zdrojů na rozvoj. S ohledem na předpokládanou intenzitu ohrožení a konfliktů v horizontu 5 až 10 let jsou využitelné „zastaralé“ prostředky. Jejich efektivnost může být podstatně zvýšena při „minimálních“ nákladech na modernizaci. V průběhu tohoto období je však možné

očekávat zásadní změny dané dokončením vývoje nových prostředků vzdušného napadení, techniky průzkumných systémů, automatizovaných systémů velení a řízení i palebných prostředků. Východiska strategického a operačního rámce byla pro studii hledána s využitím „Joint Vision 2010“. Zcela jednoznačná a vyžadovaná bude schopnost vytváření uskupení podle plánovaných úkolů a zvládnutí operačních standardů NATO, tedy i vytváření mnohonárodnostních sil. To jsou základní východiska pro stanovení trendů pro výzkum a vývoj.

Vývojové trendy:

- ▲ Rozvoje personálních zdrojů ve smyslu přípravy pro podmínky dynamické změny organizační struktury, zvýšeného tempa a rozmachu operací.
- ▲ Zaváděním pokročilých technologií, které budou ovlivňovat bojové možnosti zbraňových systémů natolik, že se změní strategické i operační přístupy k řešení konfliktů.
- ▲ Sdílením informací, dosažením interoperability a změnou technologie služeb se změní podmínky pro skupení, posílení a soustředění sil a prostředků v požadovaném čase a prostoru.
- ▲ Přímým propojením senzorů a úderných prostředků i cestou vyšších úrovní řízení se zvýší přesnost úderu a sníží reakční doby systému.
- ▲ Integrací taktických a podpůrných systémů bude zabezpečeno soustředění a koordinované použití útočných a obranných systémů, ale také požadovaný rozsah služeb.
- ▲ Rozvojem logistických systémů se zvýší technologická připravenost armády na minimálních počtech osob i zařízení.

Reorganizace nesmí ztlumit funkčnost některých prvků vzdušných sil. Zdánlivě zanedbatelná oblast v řízení a zabezpečení může vážně narušit funkčnost celku. Výzkum bude zaměřen na dosažení požadovaného cílového stavu, tj. schopnosti rozvinutí vojsk pro danou úroveň konfliktu.

Průzkum bude orientován na rozvoj 3D radiolokátorů, pasivních sledovacích systémů a senzorů na jiných fyzikálních principech.

V oblasti palebných prostředků na analytickou a sledovatelskou činnost pro výběrová řízení. Mohou být vyvíjeny vysoce přesné komplexy blízkého dosahu.

Podstatný vliv bude mít vstup do NATO. Výzkum bude určován dosažením interoperability, kompatibility systémů velení a řízení, přípravou a vedením společných akcí atd.

Návrh základních výzkumných směrů vychází ze systémového přístupu ke struktuře a funkcím vzdušných sil: 1) Použití a ochrana vzdušných sil, 2) Letecká technika, 3) Palebné prostředky vzdušných sil, 4) Systémy velení a řízení vzdušných sil, 5) Průzkumné systémy vzdušných sil, 6) Systémy elektronického boje vzdušných sil, 7) Logistické systémy vzdušných sil.

Výzkumné problémy jsou pojaty jako těžiště výzkumu:

ad I:

- operace vzdušných sil ve smíšených uskupeních,
- systém implementace norem NATO a tvorba předpisů a pomůcek AČR.

ad 2:

- vývoj bezpilotních prostředků,

ad 3:

- modernizace protiletadlových raketových komplexů a kompletů,
- vývoj prostředků protiletadlového dělostřelectva.

ad 4:

- vývoj systému komplexního zpracování výsledků průzkumu,
- přesné zpracování dat většího počtu senzorů,
- vývoj systému plánování operací vzdušných sil,
- vývoj systémů řízení boje vzdušných sil.

ad 5:

- modernizace radarů ve výzbroji AČR,
- vývoj senzorů malého a blízkého dosahu.

ad 6:

- využití komerčních a vojenských prostředků pro vytváření systémů EB.

ad 7:

- rozvoj prvků technologické připravenosti.

Možnosti výzkumu jsou naznačeny v záměrech vědecké práce kateder Fakulty letectva a PVO VA v Brně.

V závěru jsou předkládány dva modely, vycházející z možností AČR v blízkém horizontu. Předpokládá se, že výzkum bude probíhat v prostředí transformace armády, dosažení interoperability; snižování počtů; slabé alokace zdrojů; omezených ekonomických prostředků. K zabezpečení funkčnosti by měla být zvolena těžiště k udržení počtu (pilotů, operátorů), tedy funkcí náročných na dlouhodobou přípravu; k udržení kapacit na provoz a údržbu složité a náročné techniky; k rozvinutí armády do úkolových uskupení.

Trendy rozvoje armádních logistických systémů

Autor: Plk. doc. Ing. Lubomír Odehnal, CSc., ÚMPV VA Brno

Studie je věnována systému logistického zabezpečení a logistické podpory armády. Jde o součást ekonomiky státu s výrazným mezioborovým charakterem s podílem vojenských, technických a společenských věd. Armádní logistické systémy závisí nejen na obecných zásadách, ale i na omezeních daných strategií obrany státu a ekonomických možnostech státu.

Současný stav:

Logistické systémy v AČR jsou v počátcích své výstavby a jsou charakterizovány neujasněností řečených omezení. Výzkum je roztříštěn a není centrálně koordinován, přitom nelze bez patřičných úprav přebírat zahraniční modely. Řada prvků logistického systému AČR byla převzata z členských států NATO, zkušeností se přebírají cestou standardizace a unifikace. V rámci výstavby systému bude nutné posílit systémový přístup a opřít se i o rozvoj logistických systémů v civilním sektoru.